

การบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา Management According to the Dasapitrajadhamma Ten Principles of the Charity School in Songkhla Buddhist Temple

พระพงษ์ภัทร์ ประพัฒน์^{1*} ศิลป์ชัย สุวรรณมณี² รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ³

Phra Pongpat Prapat^{1*} Sinchai Suwanmanee² Rungchatchadaporn Vehachart³

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

Master of Education students in Educational Administration, Thaksin Songkhla University.

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

Advisor of the Master of Education Program in Educational Administration, Thaksin University

³อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

Advisor of the Master of Education Program in Educational Administration, Thaksin University

Corresponding author email: 661995067@tsu.ac.th

(Received: 10 March 2025, Revised: 4 April 2025, Accepted: 8 April 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรมในจังหวัดสงขลา 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรมในจังหวัดสงขลา ตามตัวแปรบุคคล และ 3) ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดโดยใช้หลักทศพิธราชธรรมในจังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ครูของโรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน โรงเรียนแจ้งวิทยา โรงเรียนชัยมงคลวิทย์ และโรงเรียนวัดในวัง จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 คน โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ แจกแจงความถี่และร้อยละ เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูล 8 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านอภิปุณ (ความไม่โกรธ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.27) ขณะที่ด้านอวิโรธนะ (ความไม่คลาดจากธรรม) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.58), 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม พบว่า ครูที่มีอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ 3) แนวทางการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม ควรยึดผลประโยชน์ของโรงเรียนเป็นที่ตั้ง ทำงานในหน้าที่ด้วยความละเอียด ไม่กลั่นแกล้งให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสังคมได้รับความเดือดร้อน

คำสำคัญ: การบริหาร; หลักทศพิธราชธรรม; โรงเรียนการกุศลของวัด

ABSTRACT

This research article aims to: 1) manage the charity school in Songkhla Buddhist temple according to Dasapitrajadhamma Ten Principles, 2) compare the management according to Dasapitrajadhamma Ten Principles of the charity school in Songkhla Buddhist temple based on the variables of gender, age, education background, and work experience, and 3) study the management guidelines for applying Dasapitrajadhamma Ten Principles in Songkhla Buddhist temple. This is mixed-method research. The population of the study was the number of teachers at Samankun Wittayatan School, Jaeng Wittaya School, and Wat Nai Wang School. The research samples were 169 teachers from those three schools. The research instrument was a questionnaire. The data were analyzed by frequency and percentage. The qualitative study collected the data from eight informants using in-depth interviews. The data analysis applied a content analysis approach.

The research findings revealed that: 1) "This study aimed to examine the management of temple charity schools in Songkhla Province according to the Ten Royal Virtues. The findings revealed that overall management was rated at a high level, with 'non-anger' (= 4.54, S.D. = 0.27) scoring the highest, while 'righteousness' (= 4.14, S.D. = 0.58) was the lowest. 2) the comparison results presented that the opinions of teachers with different ages, education background, and work experience towards the management according to Dasapitrajadhamma Ten Principles of the charity school in Songkhla Buddhist temple were not different; however, the opinions of teachers with different genders towards the management according to Dasapitrajadhamma Ten Principles of the charity school in Songkhla Buddhist temple were different at the statistical significance level of .001, and 3) it was suggested that the management according to Dasapitrajadhamma Ten Principles of the charity school in Songkhla Buddhist temple should prioritize the best interests of the school rather than personal desires. Duties should be carried out with diligence, accuracy, and efficiency. There should be no cruelty, oppression, or harassment that causes distress to teachers, students, parents, the community, or society as a whole.

Keywords: Management; The Ten Royal Virtues; Temple Charity School

บทนำ

ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาทุกด้าน จึงให้ความสำคัญต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก แต่การศึกษาจะมีบทบาทในการพัฒนาประเทศมากน้อยเพียงใดนั้น จะต้องขึ้นอยู่กับ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการการศึกษา เพราะการบริหารจัดการการศึกษานั้นเป็นกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกลไกที่สำคัญยิ่งของโลกปัจจุบัน รัฐจะต้องจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลตามหลักยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ประเทศไทย การเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนทั้งด้านความรู้ทักษะความสามารถและรู้เท่าทันกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีพลวัต จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่รัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะต้องร่วมมือกันกำหนดกรอบและทิศทางเป้าหมายการผลิตและการพัฒนาคนภายในประเทศกับทิศทางการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ โดยยึดหลักการเป้าหมายและแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน การจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึงของภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การศึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชาติให้ดีขึ้น ในขณะที่ผู้บริหารการศึกษาเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการศึกษาของชาติ การก้าวขึ้นมาเป็นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นเรื่องที่ไม่ยากนักแต่การเป็นนักบริหารการศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษาที่พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกนั้นเป็นเรื่องที่ยากยิ่งกว่า การเป็นผู้นำทางการศึกษาจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์การเป็นคนดีและคนเก่งคงไม่เพียงพอ เพราะในการบริหารจัดการยังจำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ความมุ่งมั่นตั้งใจ ความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลามีความรับผิดชอบ กล้าคิด กล้าทำ มีกัลยาณมิตร สามารถตัดสินใจอย่างชาญฉลาด ใช้คุณธรรมเป็นเครื่องชี้นำอาชีพพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อีกทั้งต้องยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด (ธร สุนทรายุทธ, 2561) การปฏิรูปการศึกษาและนโยบายของรัฐบาล มีวัตถุประสงค์ต้องการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่ยึดหลักคุณธรรมนำความรู้และใช้ระบบการจัดการศึกษาเป็น เครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมเป็นพื้นฐานในกระบวนการเรียนรู้โดยความร่วมมือ กันทั้งสถาบันครอบครัว ชุมชนสถาบันทางศาสนาและสถานศึกษาอย่างบูรณาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาที่จะเป็นกลไกสำคัญในการ ขับเคลื่อนการพัฒนาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาทักษะในระดับสถานศึกษา รวมทั้งสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนจนสามารถนำไปปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตได้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2560)

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2488 ได้รับอนุญาตให้จัดการเรียนการสอนแบบเดียวกับโรงเรียนสามัญทั่วไป โดยมีจุดประสงค์ในการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมและเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม ซึ่งมีวัดเป็นเจ้าของโรงเรียน โดยมีเจ้าอาวาสเป็นผู้รับใบอนุญาตตาม

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2554 ซึ่งมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะผู้บริหารตั้งแต่ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ ตามความเหมาะสม แม้ว่าการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดจะยึดหลักพุทธศาสนา แต่ยังคงยึดแนวทางที่เป็นระบบและชัดเจนในการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาและการบริหารไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่คาดหวัง ก็จะส่งผลถึงนักเรียน ผู้ปกครองในการไว้วางใจส่งลูกหลานมาเรียนในโรงเรียน และความสำเร็จในโรงเรียนต่อไป (สำนักงานกลุ่มสมาคมโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา, 2560)

ดังนั้นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในจังหวัดสงขลา จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน โรงเรียนแจ้งวิทยา โรงเรียนชัยมงคลวิทย์ โรงเรียนวัดในวัง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารในฐานะเป็นผู้นำ ต้องใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักทศพิธราชธรรม เพื่อให้ยึดโยงกับหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา ในฐานะเป็นโรงเรียนต้นแบบของคุณธรรม จริยธรรม และสอดคล้องกับความเชื่อที่ว่า หากผู้นำดี ผู้ตามก็จะดี และนักเรียนก็จะดีด้วย จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างและนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหาร และนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหาร ตามตัวแปรบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารโดยใช้หลักทศพิธราชธรรม"

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาทางการบริหารโดยใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา ในขอบเขตเนื้อหา 10 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ทาน (การให้) 2) ศีล (ความประพฤติดีงาม) 3) บริจาค (การเสียสละ) 4) อาชวะ (ความซื่อตรง หรือความสุจริต) 5) มัททวะ (ความอ่อนโยน ความสุภาพเรียบร้อย) 6) ตบะ (ความเพียรเพิกกิเลส) 7) อักโกธะ (ความไม่โกรธ) 8) อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) 9) ขันติ (ความอดทน) และ 10) อวิโรธนะ (ความไม่คลาดจากธรรม) (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2559)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ศึกษาพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม พ.ศ. 2559 (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2559) นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

ตัวแปรต้น

ปัจจัยส่วนบุคคล
1. เพศ
1.1 ชาย
1.2 หญิง
2. อายุ
2.1 น้อยกว่า 30 ปี
2.2 30 – 45 ปี
2.3 มากกว่า 46 ปี
3. ระดับการศึกษา
3.1 ปริญญาตรี
3.2 สูงกว่าปริญญาตรี
4. ประสบการณ์ทำงาน
4.1 น้อยกว่า 5 ปี
4.2 5 -10 ปี
4.3 มากกว่า 10 ปี

ตัวแปรตาม

การบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 10 ด้าน ดังนี้
1. ทาน (การให้)
2. ศีล (ความประพฤติดีงาม)
3. บริจาค (การเสียสละ)
4. อาชวะ (ความซื่อตรง หรือความสุจริต)
5. มัทวะ (ความอ่อนโยนความสุภาพเรียบร้อย)
6. ตบะ (ความเพียรพากีเลส)
7. อักโกธะ (ความไม่โกรธ)
8. อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน)
9. ขันติ (ความอดทน)
10. อวิโรธนะ (ความไม่คลาดจากธรรม)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสรุปให้เห็นถึงการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา ก่อนที่จะนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำผลสรุปมาวิเคราะห์สังเคราะห์ เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารโดยใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา

2. ประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ครูของโรงเรียนชัยมงคลวิทย์ โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา โรงเรียนวัดโนนวัง และโรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน จำนวน 169 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารของโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา จำนวน 8 คน แบ่งเป็น โรงเรียนละ 2 คน โดยวิธีการเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไว้ 2 ประเภท ดังนี้

การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและลึกซึ้ง โดยผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ (IOC = 0.96) และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ที่ระดับ 0.89

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

เก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม จำนวน 169 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้คัดเลือกจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Selection) ตามลักษณะการเป็นตัวแทนของกลุ่มที่เหมาะสมจำนวน 8 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล และวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์เทียบตามแนวคิดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งคะแนนตามช่วง

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยพยายามรักษาสำนวนเดิมของผู้ให้สัมภาษณ์ รวมทั้งปรับแก้ให้มีความชัดเจนทางการสื่อสาร ความหมาย และลดข้อความที่ซ้ำซ้อนกัน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา
ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 56.21 มีอายุระหว่าง 30 – 45 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 46.20 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 62.72 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 40.24

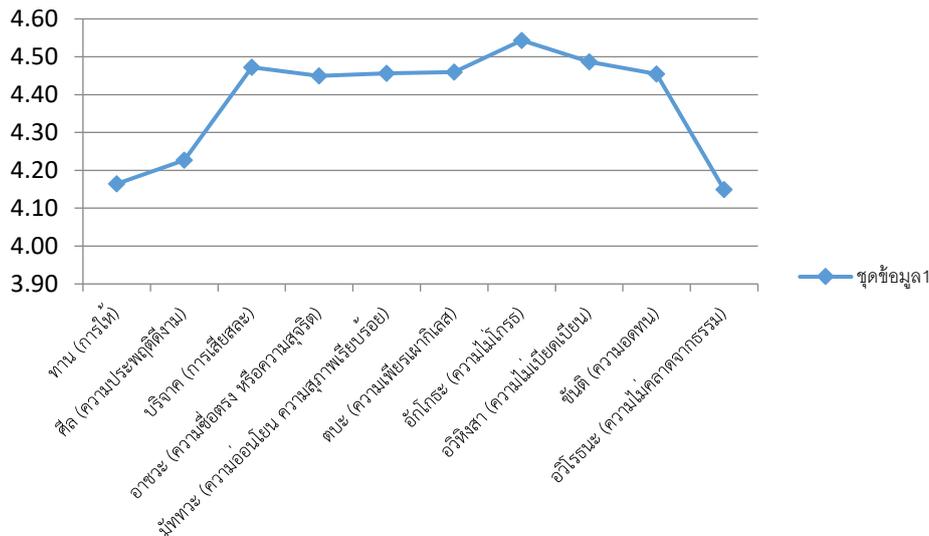
2. การวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม ในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 1 การบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของครู ในภาพรวมและรายด้าน

ที่	การบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของโรงเรียนการกุศลของวัดใน จังหวัดสงขลา	n=169		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	ทาน (การให้)	4.1647	0.6986	มาก
2	ศีล (ความประพฤติดีงาม)	4.2268	0.7167	มาก
3	บริจาค (การเสียสละ)	4.4724	0.2839	มาก
4	อาชวะ (ความซื่อตรง หรือความสุจริต)	4.4497	0.3844	มาก
5	มัททวะ (ความอ่อนโยน ความสุภาพเรียบร้อย)	4.4566	0.3182	มาก
6	ตบะ (ความเพียรเพิกกิเลส)	4.4596	0.4537	มาก
7	อักโกธะ (ความไม่โกรธ)	4.5434	0.2723	มากที่สุด
8	อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน)	4.4862	0.3746	มาก
9	ขันติ (ความอดทน)	4.4546	0.3482	มาก
10	อวิโรธนะ (ความไม่คลาดจากธรรม)	4.1489	0.5819	มาก
	รวม	4.3863	0.2204	มาก

พบว่า ครูส่วนใหญ่มองว่าการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.22) โดยด้านที่มีคะแนนสูงสุด คือ ด้านอภัย (ความไม่โกรธ) และด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือ ด้านอวิโรธนะ (ความไม่คลาดจากธรรม)

รูปกราฟที่ 1 แสดงความคิดเห็นของครูต่อการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม

รูปกราฟเส้นที่ 1 แสดงความคิดเห็นของครูต่อการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา ทั้งในช่วงวิจัย ($n = 169$ คน) ทั้ง 10 ข้อ จะเห็นว่าในภาพรวม อยู่ในระดับสูง โดยด้านที่มีคะแนนสูงสุด คือ ด้านอภัย (ความไม่โกรธ) และด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือ ด้านอวิโรธนะ (ความไม่คลาดจากธรรม)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม จำแนกตามตัวแปรเพศในภาพรวม มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการบริหารโดยใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา ดังนี้

(1) ทาน (การให้) ได้แก่ ผู้บริหารไม่ควรเลือกปฏิบัติโดยอาศัยความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลก และหลงเป็นเหตุ ควรให้คำปรึกษา ความรู้และแนวปฏิบัติที่ถูกต้องแก่ครู และบุคลากรภายในโรงเรียน และควรมีความเอื้ออาทร และให้กำลังใจแก่ครู และบุคลากรเสมอภาคกัน

(2) ศีล (ความประพฤติดีงาม) ได้แก่ ผู้บริหารควรเป็นคนมีศีลธรรม มีประพฤติที่ดีทั้งทางกาย วาจาใจ และควรมีการปฏิบัติหน้าที่และปฏิบัติตามกฎหมาย เคารพในหลักจริยธรรม และประเพณีอันดีงาม

(3) บริจาค (การเสียสละ) ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการบริหารช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน ควรทำให้บริการแก่บุคลากรและนักเรียนโดยไม่มุ่งหวังสิ่งของประโยชน์ตอบแทน และควรบริหารช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การศึกษาในแต่ละชั้นเรียน

(4) อาชวะ (ความซื่อตรง หรือความสุจริต) ได้แก่ ผู้บริหารควรมีความซื่อสัตย์ ซื่อตรงต่อหน้าที่ ไม่หลอกลวงประชาชน ควรปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริต ไม่มุ่งหวังหรือแสวงหาประโยชน์ และควรมีจิตสาธารณะในการอบรมเยาวชน เน้นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต

(5) มัทวะ (ความอ่อนโยน ความสุภาพเรียบร้อย) ได้แก่ ผู้บริหารควรมีกัลยาณมิตรช่วยเหลือให้เกียรติและศักดิ์ศรีกับผู้เกี่ยวข้องทุกคน การมีอัธยาศัยที่อ่อนโยน และอ่อนน้อมถ่อมตน มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นทั้งในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติตน และควรการมีจิตสาธารณะ วางตนอย่างเหมาะสมเป็นกันเองกับทุกคน

(6) ตบะ (ความเพียรพากิเลส) ได้แก่ ผู้บริหารควรปฏิบัติงานอย่างมีความมุ่งมั่น อย่างถูกต้องและเป็นธรรม ควรมีความอดทน อดกลั้น ยับยั้งชั่งใจ ต่อกิเลสหรือสิ่งยั่วยวที่เข้ามากระทบจิตใจอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้น และควรมีความอดุสสาหะ เพียรพยายามในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ

(7) อักโกระ (ความไม่โกรธ) ได้แก่ เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้บริหารควรแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วยความสุขุมรอบคอบจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ควรมีจิตเมตตาเป็นที่ตั้งในการแก้ไขแก้ปัญหาโดยไม่ใช้อารมณ์ และมีจิตใจที่ดีไม่มุ่งร้ายต่อผู้อื่นด้วยกาย วาจา และจิตใจ

(8) อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) ได้แก่ ผู้บริหารมีการทำงานในหน้าที่ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนรวดเร็วถูกต้อง ด้วยการมีสมาธิที่ดี ไม่ทารุณเบียดเบียนและกลั่นแกล้งให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชน และสังคมได้รับความเดือดร้อน และการบริหารงานและการปฏิบัติตนอย่างไม่หลงระเหิงในอำนาจแห่งความโกรธและความหลง

(9) ชันติ (ความอดทน) ได้แก่ ผู้บริหารควรมีความอดทนต่อความเหนื่อยยากต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเพื่อประโยชน์สุขของบุคลากร และนักเรียน ควรทำงานในหน้าที่โดยมีจิตสำนึกและหลักการในการรักษาผลประโยชน์โดยรวม และควรการบริหารงานต้องอดทนอดกลั้น ช่มใจต่อผู้โต้แย้งข้อบัญญัติ

(10) อวิโรธนะ (ความไม่คลาดจากธรรม) ได้แก่ ผู้บริหารควรยึดผลประโยชน์ของโรงเรียนเป็นที่ตั้ง ไม่เอาความต้องการของตนเองเป็นที่ตั้ง ควรมีการบริหารงานต้องประกอบหลักธรรมมาภิบาลเสมอ และควรมีการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรมและเที่ยงธรรม

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจจึงนำมาอภิปรายผล โดยจำแนกตามรายด้านของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมของโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูส่วนใหญ่มองว่าการบริหารโรงเรียนการกุศลของ

วัดตามหลักทศพิธราชธรรมอยู่ในระดับสูง โดยด้านที่มีคะแนนสูงสุด คือ ด้านอภีโกธะ (ความไม่โกรธ) และด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือ ด้านอวิโรธนะ (ความไม่คลาดจากธรรม) การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก หลักทศพิธราชธรรมเป็นหลักธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุกบทบาท โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของผู้ไม่ว่าจะเป็นผู้นำทางธุรกิจ ผู้นำองค์กร หรือผู้บริหารในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนที่นำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารโรงเรียน จะสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ส่งเสริมให้ทีมงานมีความสุข และนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน เพราะผู้บริหารโรงเรียนทุกคนจะต้องผ่านการอบรมอย่างเข้มข้นด้านความรู้ กฎหมาย ระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เป็นคนที่มีจรรยาบรรณ อารมณ์ เป็นคนสุขุมรอบคอบ รู้จักให้อภัยและทำความเข้าใจผู้อื่นอยู่เสมอ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่และในระหว่างที่ดำรงตำแหน่ง ผู้จึงมีแนวโน้มที่ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธี นาอุดม (2563) ได้ศึกษา การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า 1) การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

(1) ทาน (การให้) พบว่า การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนทุกคนจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในรอบด้านเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน การที่ผู้บริหารให้คำแนะนำ และคำปรึกษาแก่ครูและบุคลากรภายในโรงเรียน เป็นการแสดงศักยภาพในการบริหารงาน เพราะผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและพัฒนาครูและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงสุด การให้คำแนะนำและคำปรึกษาเป็นหนึ่งในกลยุทธ์สำคัญที่ผู้บริหารสามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี รุ่งแดง และ ธาณี เกตุทอง (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโกรกพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า สภาพคุณธรรมตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโกรกพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมมีสภาพ คุณธรรมตามหลักทศพิธราชธรรมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพคุณธรรมตามหลักทศพิธราชธรรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

(2) ศีล (ความประพฤติดีงาม) พบว่า การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียน มีศีล ประพฤติดีด้านกาย วาจา เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่เห็นแก่ตัว ให้ความเป็นธรรมแก่ทุกคน การปฏิบัติงานปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตามกฎหมาย มีการตัดสินใจในการบริหารงานที่ยึดมั่นในกฎระเบียบ และกติกาขององค์กรที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์ธรรนาบอน (2565) ได้ศึกษา การประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวม ทั้ง 10 ด้าน พบว่า มีการประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

(3) บริจาค (การเสียสละ) พบว่า การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารยินดีให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากร นักเรียนทุกคนในทุกๆ ด้าน อย่างเสมอภาคและเท่าเทียม มีการให้สิ่งของแก่ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน มีความเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และเป็นผู้มีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์ธร นาบอน (2565) ได้ศึกษา การประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวม ทั้ง 10 ด้าน พบว่า มีการประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

(4) อาชวะ (ความซื่อตรง หรือความสุจริต) พบว่า การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรมภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีการให้บริการแก่สังคมด้วยความชอบธรรม มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความซื่อตรงไม่ทุจริตต่อหน้าที่การทำงานเพื่อหาผลประโยชน์ และมีการบริหารงานอย่างตรงไปตรงมาไม่ลำเอียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนูญชัย ชาวแกลง (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

(5) มีทวณะ (ความอ่อนโยน ความสุภาพเรียบร้อย) พบว่า การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีการวางตัวเหมาะสม มีความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นจากทุกข์ประสบสุข มีความพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี มีการคิดดีพูดดีทาทดี และรู้จักการอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนูญชัย ชาวแกลง (2563) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การประยุกต์ใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

(6) ตบะ (ความเพียรเพากิเลส) พบว่า การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีการปฏิบัติและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ยึดมั่นในคุณงามความดี มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องและเป็นธรรม มีจิตสำนึกความละเอียดและเกรงกลัวให้มีขึ้นในตัว และการ

รู้จักถอดทบทวนต่ออารมณ์ที่มากกระทบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธี นาอุดม (2563) ได้ศึกษา การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

(7) อักโกธะ (ความไม่โกรธ) พบว่า การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากผู้บริหารมีจิตใจที่ดีไม่มุ่งร้ายต่อผู้อื่นด้วยกาย วาจา และใจ การรู้จัก ให้อภัย และทำความเข้าใจผู้อื่น ถ้าผู้มากล่าวว่าร้ายก็สามารถทำจิตใจให้เป็นปกติได้ และมีแผ่เมตตาจิตใจไปให้ ผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐมน สมदन (2565) ได้ศึกษา การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

(8) อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) พบว่า การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลัก ทศพิธราชธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากผู้บริหารไม่เอาเปรียบผู้ที่ยึดโอกาสและด้อยกว่า การไม่ใช้อำนาจจนเกินขอบเขต การไม่เลือกปฏิบัติกับเพื่อนร่วมอาชีพ มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยวิธีสันติ จึงเป็นที่ยอมรับของบุคลากร และนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พระจักรี บางประเสริฐ (2560) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแนวทศพิธราชธรรมกับการ บริหารงานบุคคลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานครใต้ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานครใต้มีการบริหารแนวทศพิธราชธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

(9) ชันติ (ความอดทน) พบว่า การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากผู้บริหารไม่ละทิ้งการทำงานหน้าที่ไปโดยมิชอบ มีความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารงาน มีความสงบ ให้อภัย สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ มีความอดทน อดกลั้น มีอารมณ์มั่นคง หนักแน่น ไม่มีความอาฆาตพยาบาท และมีความอดทนต่ออำนาจกิเลสของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธี นาอุดม (2563) ได้ศึกษา การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ตามหลัก ทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

(10) อวิโรธนะ (ความไม่คลาดจากธรรม) พบว่า การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลัก ทศพิธราชธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากผู้บริหารใช้อำนาจด้วยความหนักแน่น มีการบริหารงาน และการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม และเที่ยงธรรม ไม่เป็นบุคคลที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย มีการดำเนิน ชีวิตไปตามกรอบของกฎหมายและศาสนา และมีการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วารุณี รุ่งแสง และธานี เกตุทอง (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมตาม หลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโกรกพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณมศึกษานนครสวรรค์ เขต 1 พบว่า สภาพคุณธรรมตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโกรกพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณมศึกษานนครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมมีสภาพคุณธรรมตามหลักทศพิธราชธรรมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดตามหลักทศพิธราชธรรม พบว่า ด้านทาน (การให้) ผู้บริหารควรการไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัยความรัก ชอบ ชัง โกรธ กลัว โลภ และหลงเป็นเหตุ ควรการให้คำปรึกษา ความรู้และแนวปฏิบัติที่ถูกต้องแก่ครู และบุคลากรภายในโรงเรียน ศील (ความประพฤติดีงาม) ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดี มีศีลธรรม มีประพฤติดีทั้งทางกาย วาจาใจ บริจาค (การเสียสละ) ผู้บริหารควรบริหารช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การศึกษาในแต่ละชั้นเรียน อาชวะ (ความซื่อตรง หรือความสุจริต) ผู้บริหารควรมีความซื่อสัตย์ ซื่อตรงต่อหน้าที่ มัทวะ (ความอ่อนโยน ความสุภาพเรียบร้อย) ผู้บริหารควรมีกัลยาณมิตรช่วยเหลือ ให้เกียรติและศักดิ์ศรีกับผู้เกี่ยวข้องทุกคน ตบะ (ความเพียรเพากิเลส) ผู้บริหารควรปฏิบัติงานอย่างมีความมุ่งมั่น อย่างถูกต้อง และเป็นธรรม อักโธระ (ความไม่โกรธ) ผู้บริหารควรจิตเมตตาเป็นที่ตั้งในการแก้ไขปัญหาโดยไม่ใช้อารมณ์ มีจิตใจที่ดีไม่มุ่งร้ายต่อผู้อื่นด้วยกาย วาจา และจิตใจ อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) ผู้บริหารควรทำงานในหน้าที่ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน รวดเร็วถูกต้อง ด้วยการมีสมาธิที่ดี ขันติ (ความอดทน) ผู้บริหารควรมีความอดทนต่อความเหนื่อยยากต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเพื่อประโยชน์สุขของบุคลากรและนักเรียน อวิโรธนะ (ความไม่คลาดจากธรรม) ผู้บริหารควรยึดผลประโยชน์ของโรงเรียนเป็นที่ตั้ง ไม่เอาความต้องการของตนเองเป็นที่ตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญฐนพิน ทินโน (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้หลักทศพิธราชธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานบุคคล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษานครพนม ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ความไม่คลาดจากธรรม ความไม่เบียดเบียน ความอ่อนโยน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์
 - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดควรสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ครู อาจารย์ และบุคลากร เพื่อให้ทุกคนได้พัฒนาตนเองและเติบโตทางสายวิชาชีพ การให้รางวัลและความดีความชอบแก่ครู อาจารย์ และบุคลากรที่ทำผลงานได้ดี เพื่อเป็นกำลังใจและสร้างแรงจูงใจในการทำงาน
 - 1.2 ผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดควรควรปลูกจิตสำนึกที่ดีในการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การของตนมีความพร้อม ความเสียสละ และการอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถ
 - 1.3 ผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดควรมีการฝึกอบรมเรื่องหลักทศพิธราชธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในการบริหาร

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษา “การใช้หลักทศพิธราชธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารของโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลา”

2.2 ควรศึกษา “การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในจังหวัดสงขลาตามหลักสังคหวัตถุ 4 หลักฆราวาสธรรม 4, หลักพรหมวิหาร 4, หลักอิทธิบาท 4 เป็นต้น”

2.3 ควรศึกษา “ผลการบริหารตามหลักทศพิธราชธรรมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน”

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐมน สมตน. (2565). การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐนพิน ทินโน. (2565). การใช้หลักทศพิธราชธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธร สุขทรายอุท. (2561). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 12(3), 72-83.
- มนัญชัย ชาวแกลง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักทศพิธราชธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พงศ์ธร นาบอน. (2565). การประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระจักรี บางประเสริฐ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแนวทศพิธราชธรรมกับการ บริหารงานบุคคลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงธนใต้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2559). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต).
- เมธี นาอุดม. (2563). การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- วารุณี รุ่งแดง และ ธาณี เกตุทอง (2563). แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโกกรพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 8(1), 69-87.
- สำนักงานกลุ่มสมาคมโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา. (2560). *ข้อมูลและกิจกรรมกลุ่มและสมาคมโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา*. รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *สถานการณ์การศึกษาไทย ปี 2560*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2560). *หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดำแหน่งครูมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.